

מתוך צוואותיו

שנכתבו בתקופות שונות

בעזמי ז' טבת תרצ"ו ירושלים.

הנני היום בן שבעים שנה, השי"ת ברחמי יאריך ימי ושנותי והנני לכתב צוואה כמ"ש למען אשר יצוה וכו'.

בעזמי. הנני לכתב צוואה כמ"ש למען אשר יצוה את בניו והסיפא דקרא ואת ביתו אחריו גראה שהם אנשי בריתו אנשי שלומו. כי אאע"ה זקן ויושב בישיבה היה (בגמרא יומא דף כ"ט). ובכן גם אני מבקש מכם מכני שיחי' ומאנשי שלומי שי' לשמור דרך השם ית', לעשות צדקה ומשפט ושיהי' שלום ביניכם. ולהתחזק בעבודת השי"ת נגד כל פגעי הזמן שמתחדש בכל עת. וכשיהי' שלום ביניכם אמלא גם אני תבטחתי לבקש מחשיית זכות וחסד עליכם.

גם אתם תמחלו לי אולי עשיתי עוולה למי. ובמדרש תנחומא סוף ואתחנן שבקש משה רבנו מבניי שימחלו לו גם מה שציער אותם על התורה ומצותיה ויש דלמור מדברי משה רבינו שלא לצער לחבירו אמילו בעניני תורה ומצות רק שיהי' דרך שלום, ועוד שם במד"ת הג"ל שביקש משה רבינו מ'שראל שיוזכרו אותו ואת עצמותיו וכו' — והנה בתבדל אלפי אלפים אינני ראוי לכתב מה התדמות למשה רבינו ע"ה. אולם אני בזה עמי' דברי חז"ל אתפשטותא דמרע"ה בכל דרא ובכל נפשא, בעזמי —

והנה הערת צריכה מנהיג — נגמר ונמנה אצלי להשאיר ההנהגה ביד אחי הר' משה בצלאל שליט"א. הוא קשור אצלי בלבי ורוחי וגשמתי והוא ימשיך את לבכם לאבינו שבשמים, (ברשיי במס' שבת דף ס"ז ד"ה לכדתניא) וימשיך חסד וברכה והצלחה מן השמים לטוב לכם כל הימים — ואמרו חז"ל דמשמר היוצא אומר למשמר הנכנס מי ששכן שמו בבית זה הוא ישכין ביניכם אתבה ואחזה שלום וריעות כן חרי אני מברך אחכם בכל אלה..

מסמרי הרב מאיר בר-אילן ז"ר

בעזתי – חנני לכתוב צוואה כמיש למען אשר יצוה את בניו כפשטי'. ואת ביתו אחריו הם אנשי בריתו אנשי שלומו כי אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה (יומא כ"ט) ובכן אבקש מכם ומבני ומאנשי שלומי לשמור דרך השם ית"ש לעשות צדקה ומשפט ושיהי' שלום ביניכם ולהתחזק נגד כל סגעי הזמן שיוכל עוד להיות נסיונות כמיש בסת"ז עד שיבוא גואל צדק. – המסוק מחלק יצוה את ביתו – ביתו אחריו. ואת ביתו אחריו הם אנשי בריתו, אנשי שלומו. תקבלו על עצמכם להיות שומרים דרך ה' בצדק ובמשפט. אנשי חיקרים בלי ספק כל מה שביכלתי אעשה לבקש זכות וחסד עבורכם.

הכתבים שלי ידפסו רק בביקור כראוי שיש מה שכתבתי בילדותי ונצרך לבערם מן העולם. משמר חיוצא אומר למשמר הנכנס מי ששיכן שמו בבית זה הוא ישיכן ביניכם אחבה ואחזה שלום וריעות – ותוס' שאלו איך הוא ברכה בלי שם ומלכות וכנראה שזוהי ברכה מה שמתאחדין כללות בניי זה עצמו ענין שם ומלכות כמו שאמרו שאילת שלום לחבירו בשם – חסדי השם יתב' לשמל כמוני זיכה אותי לראות יוצאי חלצי קרוב למאה נפשות אבקש מכולם לשמור דרך ה' לעשות צדקה ית"ר שיהי' כולם עובדי השי"ת.

שלום חבירו בשם כשיש אחדות יש גילוי שם, וכן מלכות עפי' פירשי' ברכה עתים בהתאסף ראשי עם בהתאספם יחד באגודה אחת ושלום ביניכם הוא מלכם ולא כשיש מחלוקת ביניהם.

במד"ת טוף ואתחנן אמר משה לישראל הרבה ציערתי אתכם וכו' עכשיו מחלו לי וכו' מה לכם – מכל דברי מרע"ה יש ללמוד. והנה בהבדל אלפי אלפים מה שאמר מרע"ה מכ"ש כ"ש שסל ונבוזה כזה חבא לבקש. עוד שם במד"ת ובילקוט בבקשה מכם זכרו אותי ואת עצמותי ותאמרו אוי ש... .

אשר יצווה א"ב וכו'. חנני מזהיר מאד שלא ידפיסו מהכתבים רק רובם ישרפו והמיעוט המוכשר יהי' עי"ד בקורת אחי וגיסי'. ת"ל זכיתי לראות מיו"ח כמאה גפס אבקש שכולם יתנהגו בדת יהודית וכן בענין שידוכים רק בבית ת"ח כל שירוך. –

אזהרה גדולה לשרוף מה שא"צ כמו שאמרתי לבני ר' בונם שי'. ת"ל הגיעני לראות מיו"ח ערך מאה נפשות. חנני מבקש מכולכם

לחתאמן לילך בדרך השי"ח ואם יש שיתרצה לנסוע לרבי אחר יעשה כן מי שלבו חסץ ולא יתקוטטו ח"ו עמהם.

כל זה נכתב קודם השערוריות אולם כאשר ננים חדשות בא אני מוסר ההנהגה לבני מ' ישראל שיחי' וישרוף מה שלא טוב יחי' עבדרי —

כאשר היה בדעת כ"ק יחי' לחורות אותי גדולות ובעותיר לא זכיתי לזה, מבוקשי עכ"פ יאציל נא עלי רוח טהרה רוח דעת ויר"ש לשוב בתשובה שלמה ולזכות להשיב לשולחי אמרים אמת כרצונו יתברך.

הקטע האחרון: נכתב ע"י אחיו של מרן רבנו זצ"ל הצדיק הגמלא מוטריר משה בצלאל חי"ד, שאותו בחר הארמו"ר זצ"ל כממלא מקומו ביום שמלאו לו שבעים שנה, נכתב בצורת מחקא ופותח לסניגו מתח כחורו של מחט את כל עולם החור והקדושה שבו חיו קדושי עליון אלה.